

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียน สพท.ชลบุรี เขต 1
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทย
2. การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดการศึกษา
3. อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
5. จรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ต
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
7. งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและบริการบนอินเทอร์เน็ต

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทย

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยก่อนการปฏิรูปการศึกษา ให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐาน ด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษน้อย ดังนั้น จึงทำให้ผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ และ บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่พอเพียง และเมื่อการเผยแพร่ข้อมูลความรู้บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษแต่ผู้ใช้ในเมืองไทยส่วนใหญ่มีความความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษระดับปานกลางเท่านั้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงข้อมูลสากล และการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นระบบการศึกษาของไทยยังไม่ได้ปรับเปลี่ยน บทบาทความสัมพันธ์และพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อรองรับกระแส สารสนเทศ ทำให้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานยังมีอยู่มากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นการปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรอย่างเร่งด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 4-6)

นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ได้เริ่มมีการวางแผนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เพื่อเป็น การวางพื้นฐานให้กับการพัฒนาประเทศในช่วงที่สังคมไทยยังไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีและการ ประยุกต์ ใช้ นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติฉบับแรกได้กำหนดภารกิจหลักแห่งการพัฒนา

คือ โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการปฏิรูปภาครัฐโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับที่ 2 มีเป้าหมายการพัฒนา อยู่ระหว่าง พ.ศ. 2544-2553 มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ “สังคมบนฐานความรู้” (Knowledge Based Society) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มาจากปฏิสัมพันธ์ 3 ส่วน คือ การพัฒนาความรู้เพื่อสังคม การพัฒนาความรู้เพื่อเศรษฐกิจ และการพัฒนาความรู้เพื่อปฏิรูปภาครัฐ เนื่องจากภาครัฐเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนำส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนา ด้านการศึกษา (E-Education) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อเป็น 5 ด้าน คือ

1. ระดมทรัพยากรเพื่อสร้างสาระทางการศึกษา (National Program for Digital Content Development) ให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้นอกวิชา ให้สอดคล้องกับเนื้อหาทางวิชาการ ในสื่อคอมพิวเตอร์อย่างรีบด่วน และส่งเสริมวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ
2. สร้างระบบพัฒนาครู (National Teacher Training Program) ใน 3 ระดับ โดยกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียน กรม กระทรวง มีวิสัยทัศน์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้ครูทั่วไปมีพื้นฐานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้ในการสอน และกำหนดให้ครูคอมพิวเตอร์มีความเชี่ยวชาญ และสามารถเป็นที่ปรึกษาโรงเรียนได้
3. สร้างเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (National Education Network) โดยกำหนดให้มีการจัดระบบการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ลงทุนอย่างเป็นขั้นตอนในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์โดยให้มีการลดการนำเข้า คอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ ให้มีการผลิต การประกอบภายในประเทศ
5. จัดให้มีหน่วยงานกลางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (National Institute of Technology for Education) เพื่อให้ความคล่องตัว และประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยบุคลากรมืออาชีพ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2545, หน้า 74-78) พระราชบัญญัติทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความสำคัญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจะเห็นได้จากหมวด 9 เทคโนโลยี ดังมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นจำเป็นต้องการ ส่งวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ โทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัยการทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรม ตามความจำเป็น

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือ ทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความ

สามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิตรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินการด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐเอกชนและองค์กรประชาชนรวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อพัฒนาคนและสังคมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิตการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอ โยบายแผนส่งเสริมและประสานการวิจัยการพัฒนา และการใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

โดยในหมวดที่ 9 มุ่งเน้นที่จะพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้ด้านการบริหาร และการจัดการให้มีการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาคน และสังคมรวมทั้งเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีบทบาทต่อการศึกษามากในปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร โทรคมนาคมซึ่งเทคโนโลยีที่มีบทบาทต่อการศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร โทรคมนาคมซึ่งเทคโนโลยีที่มีบทบาทต่อการศึกษาคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545, หน้า 1-20) โดยประโยชน์ของเทคโนโลยีทางการศึกษา (เย็น ภู่วรรณ, 2538, หน้า 25-27) ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

เทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนในเรื่องการเรียนรู้หลายอย่าง มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI ย่อมาจาก Computer Aided Instruction

มีระบบสื่อประสมระบบวีดิโอออนดีมานด์ วิดีโอเทเลคอนเฟอร์เรนซ์ และอินเทอร์เน็ตเป็นต้น ระบบเหล่านี้เป็นระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร และค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้

1. เทคโนโลยีที่เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาสมัยใหม่ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร เพื่อการวางแผนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผลซึ่งคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ในปัจจุบัน

2. เทคโนโลยีที่เข้ามาใช้ในการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การสื่อสารระหว่างบุคคลเกือบทุกวงการทั้งทางด้านการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นต้นซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน และการดำเนินงานในหลายด้าน โดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การใช้ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยแผนงานหลักที่ 9 เป็นเรื่องของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การจัดการศึกษาซึ่งมีแนวคิดว่าข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศมีความสำคัญต่อระบบ การศึกษา อย่างยิ่ง หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จะต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การศึกษาเพื่อเพิ่มนโยบายการวางแผนพัฒนาการศึกษาบริการศึกษาและการจัดการศึกษาให้เป็น ระบบและมีมาตรฐานเดียวกันรวมทั้งส่งเสริมให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสอนทุกระดับ การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 10-14) และปัจจุบันประเทศไทย อยู่ในช่วยปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และจัดกิจกรรม การเรียน การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการศึกษาทำให้ต้องมีการปรับปรุงกระบวนการ เรียนรู้และให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิตกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดในการ ปฏิรูปต้องแตกต่างกันไปจากการเรียนแบบเดิมโดยรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากเดิม (พลตล พริยะสุรวงศ์, 2543, หน้า 56-59) กล่าวไว้ว่า คือ

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด โดยฝึกการคิด วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล การใฝ่หาความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้ทุก ด้านที่ผู้เรียนต้องการ เช่น สื่อมวลชนทุกแขนงคอมพิวเตอร์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาชาวบ้าน และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม ได้อย่าง กว้างขวาง

3. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร

โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ต้องเรียนในห้องเรียนให้เสร็จสิ้นและให้แบ่งเวลาทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางสังคม

4. ปรับกระบวนการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนของครูให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาเน้นให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และชี้แนะให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าคิดและตัดสินใจด้วยตัวเอง ขณะเดียวกันครูต้องเป็นต้นแบบด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้วยซึ่งต้องปลูกฝังทั้งในชั่วโมงเรียนและกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในปัจจุบันมีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่สามารถแบ่งออกได้หลายประการ (ชิน ภูววรรณ, 2546) สรุปว่าสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ใช้เป็นระบบสื่อสารติดต่อระหว่างบุคคล ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับอาจารย์ และเชื่อมต่อกับผู้อื่น

2. ใช้ในการเป็นสื่อการเรียนรู้ เรียกค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากห้องสมุดจากหน่วยงานบริการข้อมูล

3. ใช้สนับสนุนการเรียน การใช้ซอฟต์แวร์เพื่อการวิจัยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ

4. ใช้เป็นสื่อบันเทิง ในระบบอินเทอร์เน็ตโดยมีการประยุกต์ใช้มากมาย เช่น เกมส์ ข่าวสาร ด้านบันเทิง ฯลฯ

ไพรัช รัชพงษ์ และพิชญ์ คุรุคงวโรจน์ (2541, หน้า 10-14) สรุปว่า โดยภาพรวมแล้วสามารถจำแนกคุณลักษณะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาในมิติสำคัญ ๆ ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศลดความเลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษาเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำคัญในการตอบสนองนโยบายการศึกษาที่เป็น “การศึกษาเพื่อประชาชนทุกคน” เป็นการสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเท่าเทียมทางการศึกษาตัวอย่างที่สำคัญ คือ ผลของการติดตั้งงานคอมพิวเตอร์ที่มีต่อโรงเรียนห่างไกลในชนบทที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสเท่าเทียมกับโรงเรียนในท้องถิ่นที่เจริญกว่ารวมทั้งผลของการที่นักเรียนในชนบทมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลของโลกผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้าสามารถใช้เวลาเพิ่มเติมกับบทเรียนจากสื่อซีดีรอม หรือจากหลากหลายของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนอกจากนี้วิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถผนวกสื่อต่าง ๆ เข้าหากันและนำเสนอได้อย่างน่าสนใจและยังสามารถเก็บบันทึก และเรียกใช้ร่วมกันได้ทำให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้หรือเรียนด้วยตนเองได้ตามความต้องการ

3. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดการและบริการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและการจัดการทางการศึกษานอกจากนี้ ยังสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ๆ เช่นการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการประชาสัมพันธ์ หรือใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานทั้งใน และนอกองค์กรการศึกษา

การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจัดการศึกษา

ถนอมพร ดันพิพัฒน์ (2539, หน้า 10-16) ได้กล่าวถึง รูปแบบของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในทางการศึกษาว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสาร อภิปราย ถกเถียง แลกเปลี่ยนสอบถามข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็นทั้งกับผู้สนใจในเรื่องเดียวกัน หรือกับผู้เชี่ยวชาญ สถาบันอุดมศึกษาใน สหรัฐอเมริกาได้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการติดต่อกับ ครู อาจารย์ เพื่อการนัดหมาย จัดถาม ข้อสงสัย หรือการส่งการบ้านด้วยการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ เพราะจากประโยชน์หลายประการของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์สามารถแสดงความ คิดเห็นส่วนตัว และได้ซักถามข้อสงสัย หรือความช่วยเหลือต่าง ๆ จากสมาชิกในกลุ่ม

นอกจากนี้ยังมีบริการชื่อว่า ยูสเน็ต (USENET) ให้ประโยชน์ในทางเดียวกัน แต่มีข้อ แตกต่าง คือยูสเน็ต เป็นกลุ่มข่าวข้อมูลที่ส่งไปที่กลุ่มจะทำการเผยแพร่ ไปทุกเครือข่ายย่อย นั้นๆ โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์มาสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มข่าวเพียงเข้าไป เลือกอ่านกลุ่มข่าวที่ ตนเองสนใจเท่านั้น

2. การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองนัการศึกษา สามารถใช้บริการทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลศึกษาค้นคว้าและวิจัยได้หลายวิธีที่ นิยมมากที่สุด คือ การบริการผ่าน เวิร์ล วิว เว็บ ซึ่งมีข้อมูลในหลายรูปแบบมีซอฟต์แวร์สำหรับ การอ่านข้อมูลที่สมบูรณ์และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันเพื่อใช้งานได้ง่าย และ สะดวก อีกทั้งเอื้อต่อการบริการต่าง ๆ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล ยูสเน็ต และ โทเฟอร์ไวด์วาย

การค้นหาข้อมูลในการเรียนการสอนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องใช้ เครื่องช่วย (Search Machine) ซึ่งซอฟต์แวร์สำหรับการอ่านข้อมูลในเว็บส่วนใหญ่จะมีการเชื่อมต่อ เครื่องมือช่วยค้นเหล่านี้ด้วยผู้ใช้เพียงแต่กดปุ่มสำหรับเรียก โดยการแสดงชื่อของข้อมูลที่ต้องการ สืบค้นลงไปเครื่องก็จะแสดงผลการสืบค้น โดยการแสดงชื่อของข้อมูลที่ต้องการศึกษาซึ่งถ้าต้อง การเข้าไปอ่าน ก็กดลงไปบนชื่อนั้นได้เลย ข้อมูลก็จะปรากฏขึ้น

นอกจากนี้ การเข้าใช้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่ต่ออยู่กับเครือข่าย และ ที่อนุญาตให้มีการเข้าใช้ได้ เช่น การติดต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ของห้องสมุดเพื่อค้นหาหนังสือ ยืมต่อเวลา หรือการจองสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นที่นิยมมากตามห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ

นอกจากห้องสมุดแล้วอาจจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วย โดยในบางฐานข้อมูลนอกจากผู้ใช้จะเข้าไปค้นหาบทความที่เคยตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ แล้วยังสามารถใช้บริการพิเศษอื่น ๆ เช่น บริการส่งอีเมลล์แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับบทความใหม่ที่ตีพิมพ์ในวารสารการศึกษาที่สนใจ โดยต้องมีการกำหนดชื่อของวารสารที่สนใจไว้ล่วงหน้าหรือมีบริการส่งแฟกซ์บทความนั้น ๆ ให้แก่ผู้ใช้ที่สนใจได้ซึ่งบริการพิเศษอื่น ๆ มักจะคิดค่าบริการสูง

การประยุกต์อินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีอยู่เดิมในปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตในหลักสูตรกิจกรรมการสอนมีอย่างแพร่หลายในหลายประเทศโดยเฉพาะกรณีเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี พ.ศ. 2536 มีการสำรวจพบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตในหลักสูตรกิจกรรมการสอนที่ได้ประโยชน์มากที่สุด ในสหรัฐอเมริกา คือ กิจกรรมการสอนในโครงการร่วมระหว่างห้องเรียน 2 ห้องขึ้นไป เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ที่เกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม และ ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ เนื่องจาก โครงการนี้ได้รวมเอากิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ เอาไว้ เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ การค้นคว้าวิจัย การสอบถาม ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ การรับรู้ทางสังคมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ และ การเขียนรายงาน นอกจากนี้ยังมีโครงการที่เกี่ยวกับการเขียนหนังสือพิมพ์ของโรงเรียนแบบออนไลน์ และการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ รวมทั้งกิจกรรมการเขียนจดหมายโต้ตอบระหว่างจากห้องเรียนต่างโรงเรียนได้อีกด้วย

การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. ผู้เรียนและผู้สอนมีการนัดหมายเวลาที่แน่ชัดซึ่งต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพิ่มเติมในการรับส่งสัญญาณภาพ เสียง เช่น กล้องถ่ายภาพดิจิทัล ไมโครโฟน ลำโพง และซอฟต์แวร์พิเศษทั้งในห้อง (สถานี) ของผู้สอน และในห้องเรียนของผู้เรียนผู้สอน และผู้เรียนจะสามารถ สื่อสารกันได้ทันทีโดยครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยังห้องเรียนจริงเพียงมาสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ และสอนผ่านทางจอคอมพิวเตอร์ส่วนผู้เรียนก็ไม่ต้องเดินทางมาหาครูผู้สอนเพียงไปยังห้องเรียนที่จัดเตรียมไว้ และเรียนจากจอคอมพิวเตอร์เมื่อมีข้อสงสัยก็สามารถที่จะถามผู้สอนได้โดยทันที

2. ผู้สอนจะต้องเตรียมเอกสารการสอนไว้ล่วงหน้าและเก็บข้อมูลการสอนนี้ไว้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผู้เรียนจะสามารถเรียนจากทุกที่ที่สามารถเข้าใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเวลาใดก็ได้ เอกสารการสอนมีหลายลักษณะแต่เอกสารที่เป็นที่นิยม คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บนเว็บ หรือ CAI On Web เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลมหาศาลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั่วโลกถ้าผู้เรียนมีข้อสงสัยใด ๆ ก็สามารถส่งข่าวสารไปสอบถามผู้สอนได้

การเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

การเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นลักษณะของการเปิดอบรมหลักสูตรสั้น ๆ หรือการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกในเครือข่ายหรือประชาชนทั่วไปสนใจแต่ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาบางแห่งเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาต่าง ๆ ที่ทำการเปิดสอนให้กับนักเรียน นักศึกษาให้มีความพร้อมในการที่จะความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการค้นคว้าวิจัยหรือทำรายงาน ในรายวิชาต่าง ๆ และ ที่สำคัญคือ นิสิต นักเรียน นักศึกษาเกิดความรู้ด้วยตนเองและยังเป็นโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อในลักษณะที่แตกต่างกับไปจากเดิม เช่น มีการอภิปรายผ่านทางโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์การนำเสนอความคิดเห็นในกลุ่มสนทนา หรือ จากการนำเสนอข้อมูลบนเว็บ เป็นต้น

นอกจากรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนแล้วอินเทอร์เน็ตยังสามารถพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้อีกมากมาย ซึ่ง ขนิษฐา รุจิโรจน์ (2539) ได้สรุปถึงประโยชน์ และแนวทางการใช้อินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อและเผยแพร่สารสนเทศ

1.1 เป็นอีกทางหนึ่งในการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานภายในประเทศ และต่างประเทศ

1.2 การติดต่อระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนทั้งภายใน และต่างสถาบัน

1.3 การติดต่อส่งรายงาน การบ้าน ปริญญานิพนธ์ ของผู้เรียนในรูปแบบแฟ้มข้อมูล

1.4 การติดต่อระหว่างนักวิชาการ นักวิจัย ทั้งภายใน และต่างประเทศ

1.5 การติดต่อขอรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์

1.6 การติดต่อขอรับเป็นสมาชิกกลุ่มสนทนา ซึ่งเป็นเสมือนกลุ่มสนทนา

1.7 การติดต่อรับส่งแบบถามสำหรับการวิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย

1.8 การประกาศแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการ เช่น การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การเปิดสอนและอบรมหลักสูตรต่าง ๆ การประกาศรับสมัครงาน เป็นต้น

2. การใช้เครือข่ายเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ

นักวิจัย ผู้สอนและเรียนสามารถสืบค้น Online Library Catalog ของห้องสมุดต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงในอินเทอร์เน็ต

3. การใช้เครือข่ายเพื่อการศึกษา

การสอนทางไกลโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งสถาบันการศึกษาจำนวนมากในหลาย ประเทศได้เปิดหลักสูตรการสอนในระดับปริญญาและระดับประกาศนียบัตร ที่เรียกว่า OnlineProgram โดยผู้เรียนสามารถสมัครและเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกิจกรรมการสอนตลอดจนเอกสารและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจะอยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อควรระวังการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ฅนอมพร ต้นพิพัฒน์ (2539) ได้กล่าวว่า

1. การสืบค้นข้อมูล ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นข้อมูลที่ไม่ได้มีการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญองค์กรหรือสถาบันใดเพราะผู้ใช้เครือข่ายทุกคนมีสิทธิที่จะนำเสนอความคิดเห็นเผยแพร่ข่าวสารตั้งคำถามแสดงคำตอบคำแนะนำคำชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ อย่างอิสระดังนั้นจึงต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกสรรข้อมูลต่าง ๆ

2. การเผยแพร่ข้อมูล สหรัฐอเมริกาได้มีการควบคุมนำเสนอข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตแต่ได้มีประชากรเครือข่ายส่วนใหญ่ได้แสดงความไม่พอใจต่อกฎหมายดังกล่าวของสหรัฐอเมริกาเนื่องจากสมาชิกเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ยังอยากให้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายไร้พรมแดนไม่มีเจ้าของแต่มีอิสระในตัวเอง และไม่ขึ้นกับกฎระเบียบขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง ดังนั้นผู้ใช้เครือข่ายทุกท่านซึ่งต้องการเผยแพร่ข่าวสารหรือนำเสนอความคิดเห็นใด ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงจำเป็นต้องมีมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และหลีกเลี่ยงการนำเสนอข้อมูลที่ไม่เหมาะสมคลาดเคลื่อนหรืออาจกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

3. ในการติดต่อสื่อสารการใช้อีเมลเป็นวิธีการที่สะดวกสบายแต่มีข้อจำกัดทางกายภาพคือ ผู้รับไม่สามารถสังเกตการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางหรือนำเสียงประกอบได้เพราะฉะนั้น การเขียนข้อความในอีเมล จึงจำเป็นต้องเขียนให้ชัดเจนกระชับถูกต้องกาลเทศะเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นได้นอกจากนี้ผู้ใช้อีเมลควรรักษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับมารยาทในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์

อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา

สถาบันการศึกษาในปัจจุบันได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออินเทอร์เน็ตเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก

ไพศาล สุวรรณน้อย (2541, หน้า 21-23) กล่าวถึงการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

เมื่อมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตติดตั้งอยู่ศูนย์บริการในโรงเรียนและออกรหัสผู้ให้ให้กับครู และนักเรียนสามารถที่จะปรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเอาอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตมาใช้ เสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นกิจกรรม ต่อไปนี้

1.1 การใช้บริการสืบค้นข้อมูลและความรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตถ้าห้องสมุดใน โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อเข้ากับระบบเครือข่ายได้จะช่วยให้ นักเรียนสามารถค้น เอกสารสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดของสถาบันการศึกษาอื่นที่เชื่อมโยงเข้ากับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้หรือนักเรียนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายจากที่บ้านก็สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้จากที่บ้าน โดยจะไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่อีกต่อไปเพียงแต่มีอุปกรณ์พื้นฐานในการใช้อินเทอร์เน็ต ก็สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้ได้บริการที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลนี้คือบริการที่ เรียกว่าTelnetซึ่งสามารถเรียกใช้โปรแกรม OPAC ซึ่งเป็นโปรแกรมการสืบค้นห้องสมุดที่ใช้กัน เกือบทั่วโลก หรือใช้เครื่องมือในการสืบค้นอื่นๆ เข้าช่วยในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนและ ผู้สนใจ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้ประโยชน์ จากเครือข่ายที่เริ่มใช้กันมากเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ คือ การสร้าง โฮมเพจ รายวิชา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษารายละเอียดของลักษณะวิชา การวัดผลประเมินผล การศึกษารวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำนอกห้องเรียนเพื่อเป็นการเตรียม ตนเองให้พร้อมตามที่ผู้สอนกำหนด ก่อนที่จะเข้ามาในชั้นเรียนปกติ เช่น การอ่านเอกสารเนื้อหา ที่จัดไว้ให้การสืบค้นจากแหล่งข้อมูลและผู้สอนทำลิงค์ไว้ให้ซึ่งเป็นการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ ด้วยตนเองและทักษะการใช้ ไอทีให้กับผู้เรียน ไปพร้อมๆกันการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนปกติก็จะ ช่วยลดเวลาการถ่ายทอดเนื้อหาลงได้ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการอภิปราย ซักถาม แสดงความ คิดเห็นตามประเด็นที่ร่วมกันศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการแสดงออก ซึ่งความคิดของตนเองและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ซึ่งการสอนที่ยึดการบรรยายไม่สามารถจะทำ กิจกรรมส่วนนี้ได้ในเวลาจำกัดภายในห้องเรียน

อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการทำงานสูง มีบริการรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับการจัดการเรียนการสอนนักการศึกษาจึงได้พยายามศึกษาหา รูปแบบ การนำบริการต่าง ๆ ของอินเทอร์เน็ตมาใช้อย่างเต็มความสามารถเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

เองเจลโล (Angelo, 1993 อ้างถึงใน วิชชุดา รัตนเพียร, 2542) ได้สรุปหลักการพื้นฐาน ของการจัดการเรียนการสอนกับการเรียนการสอนผ่านเว็บ 5 ประการดังนี้ คือ

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปแล้วควรส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถ ติดต่อกันสื่อสารกันได้ตลอดเวลาการติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนสำคัญในการสร้าง

ความกระตือรือร้นกับการเรียนการสอน โดยผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้ตลอดเวลา ในขณะที่กำลังศึกษาทั้งยังช่วยเสริมสร้างความคิดและความเข้าใจผู้เรียนที่เรียนผ่านเว็บสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งซักถามข้อข้องใจกับผู้สอนได้โดยทันทีทันใด เช่น การมอบหมายงานส่งผ่านอินเทอร์เน็ตจากผู้สอนผู้เรียนเมื่อได้รับมอบหมายก็จะสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งผ่านอินเทอร์เน็ตกลับไปยังอาจารย์ผู้สอนสามารถตรวจ และให้คะแนนพร้อม ทั้งส่งผลย้อนกลับไปยังผู้เรียน ได้ในเวลาอันรวดเร็วหรือในทันทีทันใด

2. การจัดการเรียนการสอนควรสนับสนุน ให้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้เรียนจะช่วยพัฒนาความคิดความเข้าใจได้ดีกว่าการทำงานคนเดียวทั้งยังสร้างความสัมพันธ์เป็นทีมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดเป็นการพัฒนาการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้และการยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นมาประกอบเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดผู้เรียนที่เรียนผ่านเว็บแม้ว่าจะเรียนจากคอมพิวเตอร์ที่อยู่กันคนละที่แต่ด้วยความสามารถของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกไว้ด้วยกันทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันทีทันใด เช่น การใช้บริการสนทนาออนไลน์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนติดต่อสื่อสารกัน ได้ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจนถึงผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใหญ่

3. ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learners) หลีกเลี่ยงการกำกับให้ผู้สอนเป็นผู้ป้อนข้อมูลหรือคำตอบผู้เรียนควรเป็นผู้ขวนขวายไปหาข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ เองโดยการแนะนำของผู้สอนเป็น ที่ทราบคืออยู่แล้วว่าอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลกดังนั้นการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถหาข้อมูล ได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็วทั้งยังหาข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลทั่วโลกเป็นการสร้างความกระตือรือร้นในการไปหาความรู้

4. การให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนโดยทันทีทันใดช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสามารถของ ตนอีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับแนวทาง วิธีการหรือพฤติกรรมให้ถูกต้องได้ผู้เรียนที่เรียนผ่านเว็บสามารถได้รับผลย้อนกลับจากทั้งผู้สอนเองหรือแม้กระทั่งจากผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้ทันทีทันใดแม้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะไม่ได้นั่งเรียนในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้ากันก็ตาม

5. ควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ที่ไม่มีขีดจำกัดสำหรับบุคคลที่ไปหาความรู้ การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการขยายโอกาสให้กับทุก ๆ คน ที่สนใจศึกษาเนื่องจากผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเรียน ณ ที่ใดที่หนึ่ง ผู้ที่สนใจสามารถเรียนได้ด้วยตนเองในเวลาที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนผ่านเว็บนี้มีคุณลักษณะที่ช่วยสนับสนุนหลักพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ประการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงนับว่าอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา

ยุคใหม่ในปัจจุบันและที่สำคัญมากอีกปัจจัย คือ บุคลากรที่มีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ยีน ภูววรรณ, 2546, หน้า 60-63) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารระบบการศึกษา

ผู้บริหารระบบการศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางและนโยบายการศึกษา การพัฒนาระบบการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นผู้บริหารต้องเข้าใจและเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรกผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้ในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้นรวมถึงจัดให้มีส่วนสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระของผู้สอนให้น้อยลง

2. บทบาทครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ครูเป็นผู้แนะนำถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สำหรับเป็นแนวทางในการเรียนรู้ของนักเรียนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในระบบการศึกษานั้นบทบาทของครูย่อมมีการเปลี่ยนแปลงครูต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีความมั่นใจในการสอนสนับสนุนแนะนำนักเรียนได้

3. บทบาทของนักเรียน

นักเรียนนับว่าเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาหรือปฏิรูประบบการศึกษา ดังนั้นนักเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงสุดและเป็นสิ่งที่ยังชี้ถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวในนโยบายการศึกษานั้น นักเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศในลำดับแรกนักเรียนต้องมีความสามารถในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

4. บทบาทของผู้ปกครอง

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการเรียนการสอนนั้นผู้ปกครองเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจผู้ปกครองมีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะผู้ปกครองสามารถเป็นทั้งผู้สนับสนุนที่ดีหรือผู้ที่ต่อต้านที่มีอิทธิพลในการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะผู้ปกครองต้องดูแลบุตรหลานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้อินเทอร์เน็ตเนื่องจากเนื้อหาที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตนั้นมีความหลากหลายมีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม

ว่าที่ร้อยตรี จิรภูมิ แจ่มสว่าง (2542, หน้า 20-22) กล่าวถึงจุดหมายการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน ดังนี้

1. ใช้ในการประชาสัมพันธ์
2. ใช้สอนวิชาคอมพิวเตอร์

3. ใช้ค้นคว้าข้อมูลจากทุกมุมโลก
4. ใช้สื่อสารระหว่างประเทศ
5. ใช้ในการทำกิจกรรมบนอินเทอร์เน็ต

การจัดการอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาอาจจะมีปัญหาในการบริหารและการจัดการการใช้
อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา (ทวีศักดิ์ กอนันต์กุล, 2542 อ้างถึงใน ศรีดา ตันทะอธิพานิช, 2544)
ได้กล่าวถึงปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนมีดังนี้

1. โรงเรียนขาดอุปกรณ์ไม่มีโทรศัพท์
2. ไม่คล่องภาษาอังกฤษ
3. ขาดแคลนเนื้อหา
4. ครูยังขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสอนโดยหากจะทำให้อินเทอร์เน็ตใน
โรงเรียนประสบความสำเร็จและใช้งานได้ดีต้องประกอบด้วย

1. สถานที่/อุปกรณ์ต้องพร้อม
2. ระบบเครือข่ายที่ดีและมีคุณภาพ
3. ครูสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ดี และหากจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนา
ประเทศไทยนั้นรัฐบาลจะต้องทำดังนี้

1. เครือข่ายกว้างไกล ทัวถึงและใช้งานได้
2. ข้อมูลเป็นเอกภาพ
3. ระบบเชื่อมโยงกัน แลกข้อมูลและเสริมบริการในด้านต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต
4. ประยุกต์เสียง เกม ภาพที่น่าสนใจในการนำเสนอ
5. มีครูที่เข้าใจใส่ดูแลนักเรียน
6. มีโครงการพื้นฐานที่จะให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย
7. มีกิจกรรมเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรมของมนุษย์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. พฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมได้ เรียกว่า เป็นปฏิกิริยาสะท้อน เช่นการสะดุ้งเมื่อถูก
เข็มแทง การกระพริบตาเมื่อมีสิ่งมากระทบกับสายตา ฯลฯ
2. พฤติกรรมที่สามารถควบคุมและจัดระเบียบได้เนื่องจากมนุษย์สติ

ปัญหาและอารมณ์ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ สติปัญญาหรืออารมณ์ จะเป็นตัวตัดสินว่า ควรจะปล่อยกิริยาได้ออกไป ถ้าสติปัญญาควบคุมการปล่อยกิริยาเราเรียกว่าเป็นการกระทำตาม ความคิดหรือทำด้วยสมองแต่ถ้าอารมณ์ควบคุมเรียกว่าเป็นการทำตามอารมณ์หรือปล่อยตามใจ นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่าอารมณ์อิทธิพลหรือพลังงานมากกว่าสติปัญญาทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคน ยังมีความโลภ ความโกรธ ความหลงทำให้พฤติกรรมส่วนใหญ่ เป็นไปตาม ความรู้สึกและอารมณ์ ประเภทของพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาแบ่งพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้น โดยไม่มีกรเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ฏิกิริยาสะท้อนกลับ เช่น การกระพริบตา และสัญชาตญาณ เช่น ความกลัว การเอาตัวรอด เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อกับสังสรรค์ และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมแบ่งออกได้เป็น

4 ลักษณะ คือ

1. การปรับเปลี่ยนทางด้านของสรีระร่างกาย เช่น ปรับปรุงบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูด

2. การปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดให้ความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับอารมณ์ความรู้สึกให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น รู้จักการยอมรับคิด

3. การปรับเปลี่ยนทางด้านสติปัญญา เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ การมีความคิดเห็นคล้อยตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่

4. การปรับเปลี่ยนอุดมคติ หมายถึง การสามารถปรับเปลี่ยนหลักการ แนวทางบางส่วน บางตอนเพื่อให้เข้ากับสังคมส่วนใหญ่ได้โดยพิจารณาจากความจำเป็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อสวัสดิภาพของตนเอง และของกลุ่ม

นักสังคมวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หรือ สภาพะภายนอกทั้งที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ ทั้งสิ่งที่มีรูปร่าง และไม่มีรูปร่างตลอดจนพลังงานต่าง ๆ จับต้อง รวมทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อากาศ แสงแดด ความร้อน ความเย็น แร่ธาตุ กระแสไฟฟ้า เครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลเหนือนมนุษย์ทั้งในแง่ที่อำนวยความสะดวก และผลร้ายโดยที่มนุษย์ ไม่มีทางเลือกหนี

ความแตกต่างทางพฤติกรรมแบ่งได้ดังนี้

1. ความแตกต่างทางอารมณ์

2. ความแตกต่างทางความถนัด

3. ความแตกต่างของความประพฤติ
4. ความแตกต่างของความสามารถ
5. ความแตกต่างของทัศนคติ
6. ความแตกต่างของความต้องการ
7. ความแตกต่างของรสนิยม
8. ความแตกต่างทางสังคม
9. ความแตกต่างของลักษณะนิสัย

ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้บุคคลมีลักษณะเฉพาะของตนเองซึ่งเรียกว่าเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลนักจิตวิทยายอมรับว่าทุกคนย่อมมีความแตกต่างกันแม้แต่ฝ่าฝ่าฝ่าก็ไม่เหมือนกัน สิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลแตกต่างกันคือพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญด้านต่าง ๆ 6 ประการ คือ

1. การเรียนรู้
2. ค่านิยม
3. บรรทัดฐานของสังคม
4. ทัศนคติ
5. ความเชื่อ
6. การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วิธีการศึกษาพฤติกรรมสามารถทำได้ ดังนี้

วิธีการศึกษาพฤติกรรมก็คือ วิธีการถูกนำมาใช้เพื่อแสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งวิชาใด ๆ ที่มีความเป็นศาสตร์นั้นล้วนแต่นำมาใช้ คือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งสิ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา
2. ตั้งสมมติฐาน
3. รวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล

วิธีการศึกษาพฤติกรรมที่สำคัญกระทำได้ 4 วิธีตามลักษณะของพฤติกรรมที่ศึกษา
จรรยา สุวรรณทัต (2538, หน้า 20-25) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การทดลองเป็นการศึกษาพฤติกรรมในทางจิตวิทยาที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์สูงมากมุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่างเหตุการณ์สองเหตุการณ์ คือ ตัวแปรอิสระ และ

ตัวแปรตามการปฏิบัติของผู้ทดลองต่อตัวแปรอิสระเรียกว่า การจัดกระทำทดลองครั้งหนึ่ง จะต้องมีตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไป แต่การทดลองก็มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะการควบคุมตัวแปร ตัวใดตัวหนึ่งอาจมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาแทรกแซงทำให้เกิดการล้มเหลวได้ในการทดลองส่วนใหญ่ มักมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ผู้ทดลองจัดกระทำกับ ตัวแปร กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ผู้ทดลองมิได้จัดกระทำกับตัวแปร

2. สํารวจเป็นการศึกษาในเชิงวิทยาศาสตร์เช่นกันแม้ว่าจะไม่เข้าขั้นวิธีการนี้ศึกษาตัวแปรเหมือนการทดลองแต่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะมีเหตุเป็นผลกันไม่ได้และผู้ที่ศึกษาไม่มีการจัดกระทำต่อตัวแปรกระทำเพียงแค่ศึกษาตัวแปรอย่างมีระบบในสถานการณ์ที่พบการสำรวจ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีทั้งความเชื่อถือได้และความตรงรวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มด้วย วิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

3. คลินิก เป็นการศึกษาพฤติกรรมแบบลึกรายใดรายหนึ่งใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลหลาย ๆ ด้านและใช้ระยะเวลานาน ทำให้ทราบสาเหตุของพฤติกรรมบุคคลนั้น ตลอดจนได้ข้อมูลใหม่ ๆ ที่จะนำไปใช้กับกรณีอื่น ๆ ได้ การศึกษารายบุคคลเป็นรายกรณีก็ คือ วิธีการทางคลินิก

4. สังเกตอย่างมีระบบ พฤติกรรมจำนวนมากจำเป็น ต้องศึกษาในสถานการณ์ปกติ ที่พฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้น โดยการเฝ้าสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเรียกว่า การสังเกตอย่างมีระบบวิธีการนี้ต้องนิยามพฤติกรรมที่จะสังเกตให้ชัดเจนและวัดได้ว่านิยาม ปฏิบัติการรวมทั้งจะต้องทำการสังเกตโดยมิให้กลุ่มตัวอย่างรู้ด้วย

กระบวนการคิด

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดไว้ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้ โคแกน (Kogan, 1971) ได้นิยามความหมายของแบบการคิดว่าเป็นความแตกต่างระหว่าง บุคคล ในด้านการรับรู้ การจำ การคิด ความเข้าใจ การแปลงข่าว และการนำข่าวสารไปใช้ประโยชน์ แบบการคิดเป็นรูปแบบที่ได้มาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ที่แต่ละคนมีแตกต่างกันไป และยังส่งผลต่อ บุคลิกภาพ พฤติกรรม การรับรู้ การจำ การแก้ปัญหา ความสนใจ พฤติกรรมทางสังคม และการ สร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง ส่วนออสเบิร์น และออสเบิร์น (Ausburn, 1978, pp.337-354) กล่าวถึง แบบการคิดว่าเป็น “มิติทางจิตวิทยา” ซึ่งแสดงถึง การได้มาของข่าวสาร (Acquiring) และกระบวนการสนเทศ (Processing Information) หรืออาจ กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นเรื่องของ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้ ความคิด ความจำเป็น จินตภาพ และการแก้ปัญหา ซึ่งระดับของกระบวนการเรียนรู้

มิใช่เพียงเรื่องของทักษะ หรือความสามารถเท่านั้นแต่เป็นความถนัด และยังเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลในการศึกษา ข่าวสาร การเก็บข่าวสารการจัดทำอันมีขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงการนำข่าวสารไปใช้ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงถึง ความคิดทางสมองที่แตกต่างกัน

วิทกิน (Witkin, 1971, pp. 1-64) กล่าวโดยสรุปว่าแบบการคิดเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ และกระบวนการคิดของแต่ละบุคคล โดยมีลักษณะ ดังนี้

1. แบบการคิดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการรับรู้มากกว่าขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการการจดจำ
2. แบบการคิดมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล และเป็นตัวชี้ลักษณะที่เด่นในตัวบุคคลให้แสดงออกมา
3. แบบการคิดเป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลแต่ละคนซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามอายุแต่ไม่อาจทำให้รูปแบบการคิดของบุคคลนั้น เปลี่ยนแปลงจากเดิมไปโดยสิ้นเชิง

จากนิยามทั้งหมดนี้สามารถสรุปได้ว่า แบบการคิดหมายถึง ลักษณะการคิดของบุคคลที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพพฤติกรรม และการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การแก้ปัญหา ทักษะความสามารถรวมทั้งด้านทัศนคติของแต่ละคน

ประเภทของแบบการคิด

แบบการคิด (Cognitive Style) มีขอบเขตในการศึกษาได้หลายรูปแบบ มิติของแบบการคิดที่ได้รับการศึกษาและวิจัยมากเพื่อนำไปใช้ในวงการศึกษและเป็นแบบที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้จากเว็บ คือ แบบการคิดตามทฤษฎีของ วิทกิน (Witkin, 1971) ซึ่งได้แบ่งรูปแบบการคิดของบุคคลโดยตัดสินจากความสามารถของบุคคลที่จะเอาชนะอิทธิพลจากการลงให้ไขว้เขวของภาพขณะที่บุคคลกำลังพยายามจดจำแนกสิ่งเร้า ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. ฟیلด์ อินดิเพนเดนท์(Field Independent)เป็นรูปแบบการคิดของบุคคลที่เป็นอิสระจากการลงของภาพที่เป็นพื้นได้มากสามารถวิเคราะห์จำแนก
2. ฟیلด์ ดีเพนเดนท์(Field Dependent) เป็นแบบการคิดของบุคคลที่มีลักษณะการคิดวอกวนสับสนอันเนื่องมาจากอิทธิพลการ ลงของภาพที่เป็นพื้นจนขาดการพินิจพิจารณา ในสาระที่ได้รับบุคคลแบบนี้จึงมองสิ่งต่าง ๆ ในภาพรวม

ลักษณะของบุคคลที่มีแบบการคิดต่างกัน

จากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยพบว่าผู้ที่มีแบบการคิดต่างกัน จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบการคิดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ อีกหลายด้าน

เช่น เรื่องของเพศ วัย ระดับสติปัญญา เป็นต้น ผลจากการศึกษาพบว่า เพศหญิง จะมีความเป็นฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์ มากกว่าเพศชาย (Witkin, 1971) ส่วนในเรื่องพัฒนาการของ ความเป็นฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์ และฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์ ในตัวบุคคลพบว่า ความเป็นฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์ ในตัวคนเราจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สัมพันธ์กับระดับอายุในช่วง 8-15ปีความเป็นฟิสิกส์อินดิเพนเดนซ์จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ อายุ 15-24 ปี ความเป็นฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์จะแสดงออก อย่างชัดเจน และเมื่อคนมีอายุมากขึ้นและเข้าสู่วัยชรา ความเป็นฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น (Witkin, Goodenough & Krap, 1967 cited in Witkin, 1971)

2. ผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ ดิเพนเดนซ์จะมีความเชื่อ ตามค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมในขณะที่ผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์ จะยึดมั่นในความเชื่อของตนเองเป็นหลัก

3. ผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์ จะสนใจต่อบุคคลอื่นเป็นอย่างมาก และสร้างความสนิทสนมต่อผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยส่วนผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์จะชอบอยู่ตามลำพัง และไม่สนใจต่อบุคคลอื่น

4. บุคคลที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์อินดิเพนเดนซ์จะสามารถเรียนและจำได้ดีในการเรียนรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์จำแนกแยกแยะในทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูคศาสตร์ (Goodenough, 1967, pp. 102-104) ยังสนใจที่จะเรียนในเรื่องที่เป็นนามธรรม และทฤษฎีต่าง ๆ (Witkin, 1971) แต่สำหรับบุคคลที่มีแบบการคิด แบบฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์ จะสามารถเรียนได้ดีในการเรียนเรื่องทั่ว ๆ ไปในด้านสังคมศาสตร์ (Goodenough, 1967)

5. ผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์ จะสามารถเจาะเข้าถึงเนื้อหาส่วนย่อยที่เป็นส่วนประกอบของเนื้อหาสาระส่วนรวมและเข้าใจด้วยว่าส่วนย่อยนั้นเป็นส่วนที่แยกต่างหากออกมาจากส่วนรวมทั้งหมดอย่างไรและเป็นผู้ที่สามารถนำระบบโครงสร้างของการแก้ปัญหาของตนเองไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ในทางตรงข้ามบุคคลประเภทที่ฟิสิกส์ดิเพนเดนซ์จะต้องอาศัยการมองเห็นเนื้อหาสาระที่เป็นส่วนรวมทั้งหมดก่อนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับทำความเข้าใจเนื้อหาส่วนย่อยซึ่งเป็นส่วนประกอบของส่วนรวมทั้งหมดและจะไม่สามารถแยกแยะเนื้อหาสาระได้โดยไม่มีบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วย (สมพร จารุรัฐ, 2540, หน้า 18-24)

6. ผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิสิกส์ อินดิเพนเดนซ์จะทำงานโดยมุ่งที่ตัวงานและไม่ต้องการกรอบหรือระบบโครงสร้างอะไรมาช่วยนำทางในการแก้ปัญหาเท่าไรนักรวมทั้งสามารถแยกแยะปัญหาใหญ่ออกเป็นส่วนประกอบย่อยได้ดีกว่า ผู้ที่แบบการคิดแบบฟิสิกส์ ดิเพนเดนซ์ ซึ่งจะมีลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ ทำงานที่มุ่งตัวบุคคลอื่น สนใจว่าคนอื่น ๆ จะพูดหรือทำอะไรมากกว่า

อย่างอื่นชอบอยู่กับคนอื่นและชอบทำงานเป็นกลุ่มเมื่อเนื้อหาสาระที่จะต้องเรียน ขาด โครงสร้าง หรือกรอบทำงาน และผู้เรียนจะต้องสร้างขึ้นเองในการที่จะเข้าใจเนื้อหาสาระ บุคคลประเภท ฟิลด์ คิเพนเคนท์ มักจะประสบปัญหามากกว่าบุคคลประเภทฟิลด์ อินดิเพนเคนท์ ผู้เรียนที่มี ลักษณะแบบการคิดแบบฟิลด์ คิเพนเคนท์ อาจจะต้องการความชัดเจนอย่างมาก ในเนื้อหาสาระ ที่จะต้องอ่าน และในงานที่จะต้องทำตรงกันข้ามผู้เรียนแบบฟิลด์ อินดิเพนเคนท์อาจจะพอใจทำงาน ที่มีการเสนอแนะอย่างหลวม ๆ มีแนวทางปฏิบัติภายในกรอบกว้าง ๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความคิดอย่าง กว้างขวางอิสระ

7. ผู้ที่มีรูปแบบการคิดทั้งสองแบบนี้จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ การใช้ตัวกลางในการเรียนรู้ และการใช้ประโยชน์จากความเด่นชัดของตัวชี้แนะ กล่าวคือ ผู้ที่มีแบบการคิด แบบฟิลด์ อินดิเพนเคนท์ จะมีความสามารถในการสรุปหลักการต่าง ๆ จาก ประสบการณ์ของตน ได้ดีกว่าผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิลด์ คิเพนเคนท์ เช่น ในการเรียนเนื้อหาที่มี โครงสร้างคลุมเครือ ผู้เรียนต้อง สรุปหลักการด้วยตนเอง ผู้เรียนที่มีแบบการคิดแบบฟิลด์ อินดิเพนเคนท์จะสามารถใช้ประโยชน์ จากตัวกลางในการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ และสรุป เป็นหลักการ ได้ดีกว่ากลุ่มที่มีแบบการคิดแบบฟิลด์ คิเพนเคนท์ อีกลักษณะหนึ่ง คือการใช้ ประโยชน์จากความเด่นชัดของตัวชี้แนะ (Cue Salience) ตัวชี้แนะที่เด่นชัดมากจะทำให้เกิด การเรียนรู้ที่ดีกว่าตัวชี้แนะที่เด่นชัดน้อยตัวชี้แนะที่เด่นชัดจะส่งผลต่อผู้ที่มีความคิดแบบฟิลด์ คิเพนเคนท์ มากกว่าผู้ที่มีแบบการคิดแบบฟิลด์ อินดิเพนเคนท์ (พัชรีย์ เกียรตินันท์ทวิมล, 2530 อ้างถึงใน ฉัฐกร สงคราม, 2543, หน้า 43-48)

จรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ต

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นทุกวันการใช้งานระบบเครือข่ายที่ออนไลน์ และส่งข่าวสารถึงกันย่อมมีผู้ ที่มีความประพฤติไม่ดีปะปน และสร้างปัญหาให้กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่เสมอ หลายเครือข่ายจึงออกกฎการใช้งานภายในเครือข่ายเพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายของตนเองยึดถือและ ปฏิบัติตามการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อให้สมาชิกโดยส่วนรวมได้รับประโยชน์สูงสุดไม่เกิดปัญหาจากผู้ ใช้งานคนที่สร้างความเดือดร้อนให้

ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนที่เป็นสมาชิกเครือข่ายจะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของ เครือข่ายนั้นมีความรับผิดชอบต่องานและผู้ร่วมใช้บริการของคนอื่น และจะต้องรับผิดชอบต่อ การกระทำของตนเองที่เข้าไปขอใช้บริการต่าง ๆ บนเครือข่ายบนระบบคอมพิวเตอร์เครือข่าย คอมพิวเตอร์ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเรียกเข้ามิได้เป็นเพียงเครือข่ายองค์กร ที่ผู้ใช้อยู่สังกัดอยู่แต่เป็นการ เชื่อมโยงของเครือข่ายต่าง ๆ เข้าหากันหลายพันหลายหมื่นเครือข่ายมีข้อมูลข่าวสารวิ่งอยู่ระหว่าง

เครือข่ายเป็นจำนวนมากการส่งข่าวสารในเครือข่ายนั้น อาจทำให้ข่าวสารกระจายเดินทางไปยังเครือข่ายอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก หรือแม้แต่การส่งจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ฉบับหนึ่งก็อาจจะต้องเดินทางผ่านเครือข่ายอีกหลายเครือข่ายกว่าจะถึงปลายทาง ดังนั้นผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตต้องให้ความสำคัญ และตระหนักถึงปัญหาปริมาณข้อมูลข่าวสาร ที่วิ่งอยู่บนเครือข่ายในฐานะที่เป็นผู้ใช้งาน คุณได้รับสิทธิให้เข้าใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็จะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แต่ละเครือข่ายย่อยวางไว้ด้วย ไม่เพียงละเมิดสิทธิ หรือกระทำการใด ๆ ที่ปัญหาหรือไม่ควร กฎเกณฑ์ ที่แต่ละเครือข่ายวางไว้ และจะต้องปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้บริหารเครือข่ายย่อย ๆ นั้นอย่างเคร่งครัด

การใช้งานอย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์จะทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตน่าใช้ และเป็นประโยชน์ร่วมกันอย่างดี กิจกรรมบางอย่างที่ไม่ควรปฏิบัติจะต้องหลีกเลี่ยง เช่น การส่งกระจายข่าวลือไปเป็นจำนวนมากบนเครือข่ายการกระจายข่าวแบบส่งกระจายไปยังปลายทาง จำนวนมาก การส่งเอกสารจดหมายลูกโซ่ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลเสียโดยรวมต่อผู้ใช้ และไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อสังคมอินเทอร์เน็ต

เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอินเทอร์เน็ตสงบสุข จึงมีผู้พยายามรวบรวมกฎกติกา มารยาท และวางเป็นจรรยาบรรณอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า Netiquette ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคน มีเมล์บ็อกซ์หรืออีเมลแอคเคส ที่ใช้อ้างอิงในการรับส่งจดหมาย ความรับผิดชอบต่อการใช้งาน อีเมลในระบบจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญเพราะจดหมายมีการรับส่ง โดยระบบซึ่งหากมีจดหมายค้างในระบบจำนวนมากจะทำให้พื้นที่บัพเฟอร์ของจดหมายในระบบหมดจะเป็นผลให้ระบบไม่สามารถรับส่งจดหมายต่อไปได้หลายต่อหลายครั้งระบบปฏิเสธ การรับส่งจดหมายเพราะไฟล์ระบบเต็ม หากวิเคราะห์ต่อไปพบว่าไฟล์ที่เป็นบัพเฟอร์ของ เมล์บ็อกซ์ยังไม่ได้เก็บออกเป็น ส่วนหนึ่งของไฟล์ระบบ หรือหากมีผู้ใดผู้หนึ่งส่งเมล ที่มีขนาดใหญ่เกินไป และเข้าไปในระบบ เดียวกันพร้อมกันหลาย ๆ คน (ส่งแบบกระจาย) ก็จะทำให้ ระบบหยุดการทำงานได้เช่นกันพึงระลึกเสมอว่าเครื่องที่เก็บเมลล์บ็อกซ์ของแต่ละคนมิได้มีผู้ใช้เพียง ไม่กี่คนแต่อาจมีเป็นพันคนเป็นหมื่นคน ดังนั้นระบบอาจมีปัญหาได้ง่าย

ความรับผิดชอบในการดูแลตู้จดหมาย

เมลล์บ็อกซ์ของแต่ละคนควรจะมี ความรับผิดชอบต่อสิ่งต่อไปนี้

1. ตรวจสอบจดหมายทุกวัน และจะต้องจำกัดจำนวนไฟล์ และข้อมูลในตู้จดหมายของตนให้เหลือภายในโควตาที่กำหนด
2. ลบข้อความหรือจดหมายที่ไม่ต้องการแล้วออกจากดิสต์เพื่อลดปริมาณการใช้ดิสต์
3. ให้จำนวนจดหมายที่อยู่ในตู้จดหมาย (Mbox) มีจำนวนน้อยที่สุด

4. ให้ทำการโอนย้ายจดหมายจากระบบไปไว้ยังพีซี หรือฮาร์ดดิสต์ของตนเอง เพื่อใช้อ้างอิงในภายหลัง

5. พึงระลึกเสมอว่าจดหมายที่เก็บไว้ในตู้จดหมายนี้อาจถูกผู้อื่นแอบอ่านได้ไม่ควรเก็บข้อมูลหรือ จดหมายที่คุณคิดว่าไม่ใช่แล้วเสมือนเป็นประกาศไว้ในตู้จดหมายเมื่อผู้ใช้ได้บัญชีชื่อในโฮสก็จะได้รับสิทธิ์ให้ใช้พื้นที่ดิสต์ซึ่งเป็นพื้นที่เฉพาะที่ เรียกว่าโฮมไดเรกทอรีตาม โควต้าที่กำหนด ดังนั้นความรับผิดชอบของผู้ใช้ต่อพื้นที่ดิสต์ จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องตระหนักเพราะพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ใช้ ร่วมกัน เช่น ใน โฮสแห่งหนึ่งมีผู้ใช้ร่วมกันสามพันคนถ้ากำหนดให้คนละ 3 เมกะไบต์ ก็จะต้องใช้พื้นที่ถึง 9 จิกะไบต์แต่โดยความเป็นจริงแล้วโฮสมิพื้นที่ไม่ถึงเพราะถือว่าค่าเฉลี่ยของการใช้อาจจะอยู่ที่ 1 เมกะไบต์ ดังนั้นถ้าทุกคนใช้พื้นที่พอเหมาะ และเก็บไฟล์ที่ไม่ใช้ออก ก็จะทำให้ระบบมีพื้นที่ รองรับการใช้งานได้มากสิ่งเหล่านี้จึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกันหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้จึงควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดให้ไฟล์ในโฮมไดเรกทอรีของตนมีจำนวนค่าที่สุดไฟล์ต่าง ๆ ควรได้รับการดูแลความยังชีพของตน
 2. ในการคัดลอกไฟล์จากของตนไปให้ผู้อื่นหรือนำไฟล์จากอินเทอร์เน็ต มายังเครื่องของตนควรจะได้หมั่นทำการสแกนตรวจสอบไวรัสเพื่อว่าจะได้ช่วยกันลดการ กระจายของไวรัสลงไป พึงระลึกเสมอว่าไฟล์ของคุณที่เก็บไว้ในเครื่องนั้นอาจได้ รับการตรวจสอบโดยผู้ที่มีสิทธิ์สูงกว่าคุณ ดังนั้นจึงไม่ควรเก็บไฟล์ที่เป็นเรื่องลับเฉพาะ ไว้บนเครื่องให้บริการ
- สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นสังคมที่คอยช่วยเหลือกัน และดำเนินการบริการให้กับผู้ใช้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะมีแหล่งข้อมูล และ โปรแกรมเป็นจำนวนมาก เก็บไว้ในศูนย์บริการ FTP ศูนย์บริการเครือข่ายเป็นจำนวนมากเป็นศูนย์บริการสาธารณะแบบ Anonymous ที่ยินยอมให้ใครก็ได้เข้ามาขอใช้บริการคัดลอกข้อมูลและเข้ามาเวลาใดก็ได้การเรียกใช้ FTP จึงควรปฏิบัติ ดังนี้
1. เมื่อเข้าสู่ศูนย์ FTP และป้อนชื่อผู้ใช้เป็น Anonymous จะต้องใช้ชื่ออีเมลแอดเดรสตาม ข้อกำหนดของแต่ละศูนย์การให้อีเมลแอดเดรสก็เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงที่บอกได้ว่าผู้ให้บริการมีตัวตนและอ้างอิงได้
 2. การคัดลอกแฟ้ม ควรเลือกเฉพาะที่ใช้งานจริงเท่านั้น ไม่ควรคัดลอกแบบไม่มีการคัดเลือกเพราะจะสร้างปัญหาในเรื่องการสื่อสารมาก ในกรณีที่ต้องการคัดลอกไฟล์ขนาดใหญ่กว่า 1 ล้านตัวอักษร ควรเลือกเวลาที่เป็นช่วงเวลานอกราชการ เช่น ตอนเย็น หรือ กลางคืน
 3. การเลือกเวลา FTP ในช่วงเวลานอกงานนั้นให้ดูเวลาที่ศูนย์ FTP เป็นหลักไม่ใช่เวลาที่ต้นทางที่คุณทำงานอยู่

4. ถัดลอกแฟ้มมาเก็บไว้ในเครื่องของคุณตามขอบเขตของโควต้าที่อนุญาตให้คุณ
ควรรับผิดชอบด้วยการถ่ายโอนยังฮาร์ดดิสต์บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของคุณ
5. เมื่อต้องการหาชื่อไฟล์หรือสอบถาม Archie ให้สอบถามเป็นอีเมลล์
6. เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคุณในกรณีที่คัดลอกไฟล์มาให้ตรวจสอบว่า
ไฟล์ที่คัดลอกามีข้อตกลงทางด้านลิขสิทธิ์อย่างไร ไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์ถ้าเจ้าของไม่อนุญาต
และโปรแกรมใดก็ตามที่ไม่ได้ใช้ให้ลบออกจากระบบของคุณบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคำสั่ง
ให้ใช้ ในการคัดลอกกันอย่างออนไลน์หลายคำสั่ง เช่น “Write, Talk หรือมีการสนทนา เป็นกลุ่ม เช่น
IRC เป็นต้น ในการเรียกหาหรือเปิดการสนทนาตลอดจนการสนทนาจะต้องมีมารยาทที่สำคัญ
ได้แก่

1. ควรเรียนสนทนาจากผู้ที่เรารู้จักและต้องการสนทนาด้วย หรือมีเรื่องสำคัญ ที่จะติดต่อ
ด้วยควรระลึกเสมอว่าการขัดจังหวะผู้อื่นที่กำลังทำงานอยู่อาจสร้างปัญหาให้ได้
2. ก่อนการเรียกกลุ่มสนทนาควรสอบถามการใช้งานของกลุ่มสนทนา ที่ต้องการเรียก
เพราะการเรียกแต่ละครั้งจะมีข้อความไปปรากฏบนจอภาพของฝ่ายถูกเรียกซึ่งก็สร้าง ปัญหาทำงาน
ได้ เช่น ขณะกำลังทำงานค้าง FTP ซึ่งไม่สามารถหยุดได้
3. หลังจากเรียกไปชั่วขณะที่ถูกเรียกไม่ตอบกลับ แสดงว่ากลุ่มสนทนาอาจติดงานสำคัญขอ
ให้หยุดการเรียกเพราะข้อความที่เรียกไปปรากฏบนจออย่างแน่นอนแล้ว
4. ควรใช้วาจาสุภาพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน การแทรกอารมณ์ขันควรกระทำกับคน
ที่รู้จักคุ้นเคยแล้วเท่านั้น ระบบข่าวสารที่ให้บริการในสังคมอินเทอร์เน็ตมีหลายระบบ เช่น
ยูสเน็ตนิวส์ (Usenet News) ระบบสมาชิกแจ้งข่าวหลายสมาคม บอกรับสมาชิก และให้ข่าวสาร
ที่สนทนาระหว่างสมาชิกด้วยการส่งเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่เรียกว่า Mailing Lists ผู้เสนอข่าว
และ ผู้อภิปรายเรื่องต่าง ๆ ที่เขียนลงไปจะกระจายออกไปทั่วโลก เช่น ข่าวบนยูสเน็ตนิวส์ แต่ละ
กลุ่มเมื่อส่งออกจะกระจายไปยังเซิร์ฟเวอร์อื่น ๆ ทั่วโลก ผู้ใช้บริการโดยเฉพาะที่ต้องการ
เขียนข่าวสารบนกระดานข่าวจะต้องเคารพกฎกติกา มารยาท โดยเคร่งครัด

ข้อปฏิบัติที่สำคัญ

1. ให้เขียนเรื่องให้กระชับ ข้อความควรสั้นและตรงประเด็นไม่กำกวม ใช้ภาษาที่
เรียบง่าย สุภาพเข้าใจได้
2. ในแต่ละเรื่องที่เขียนให้ตรงโดยข้อความที่เขียนควรมีหัวข้อเดียวต่อเรื่อง
3. ในการเขียนพาดพิงถึงผู้อื่นให้ระมัดระวังในการละเมิด หรือสร้างความเสียหาย
ให้ผู้อื่นการให้อีเมลล์อาจตรงประเด็นกว่า

4. ให้แหล่งที่มาของข้อความควรอ้างอิงแหล่งข่าวได้ ไม่เรียกว่าโคมลอยหรือข่าวลือ หรือเขียนข่าวเพื่อความสนุกโดยขาดความรับผิดชอบ

5. จำกัดความยาวของข่าว และหลีกเลี่ยงตัวอักษรควบคุมพิเศษอื่น ๆ เพราะหลายเครื่องที่อ่านข่าวอาจมีปัญหาในการแสดงผล

6. ข่าวบางข่าวมีการกระจายกันมาเป็นลำดับให้และอ้างอิงต่อ ๆ กันมาการเขียนข่าว จึงควร พิจารณาในประเด็นนี้ด้วย โดยเฉพาะอย่าส่งจดหมายโต้ตอบไปยังผู้รายงานข่าวผู้แรก

7. ไม่ควรให้เครือข่ายของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืองานเฉพาะของตน เพื่อประโยชน์ส่วนตนในเรื่องการค้า

8. การเขียนข่าวทุกครั้งจะต้องลงชื่อและลายเซ็นตอนล่างของข้อความเพื่อบอกชื่อ ตำแหน่ง แอดเดรส ที่อ้างอิงได้ทางอินเทอร์เน็ต หรือให้ที่อยู่และหมายเลข โทรศัพท์ที่ติดต่อได้

9. ในการทดสอบการส่งไม่ควรทำพรีมาเพื่อ การทดสอบควรกระทำในกลุ่มข่าวท้องถิ่น ที่เปิดให้ทดสอบการส่งข่าวอยู่แล้ว เพราะการส่งข่าวแต่ละครั้งจะกระจายไปทั่วโลก

10. หลีกเลี่ยงการใช้ตัวอักษรใหญ่ ตัวอักษรใหญ่ที่มีความหมายถึง การตะโกน หรือ การแสดงความ ไม่พอใจ

11. ไม่ควรนำข้อความที่ผู้อื่นเขียนไปกระจายต่อโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเรื่อง

12. ไม่ควรใช้ข้อความตลบขบขันหรือคำเฉพาะ คำกำกวม หรือคำหยาบคาย ในการเขียนข่าว

13. ให้ความสำคัญในเรื่องลิขสิทธิ์ ไม่ควรละเมิดสิทธิผู้อื่น

14. ไม่ควรคัดลอกข่าวจากที่อื่น เช่น จากหนังสือพิมพ์ทั้งหมดโดยไม่มีการสรุปย่อ และ เมื่อส่งข่าวย่อจะต้องอ้างอิงที่มา

15. ไม่ควรใช้กระดานข่าวเป็นที่ตอบโต้หรือละเมิดผู้อื่น

16. การเขียนข้อความจะต้องไม่ใช่อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัว และระลึกละเอียดว่าข่าว ที่เขียนหรืออภิปรายนี้กระจายไปทั่วโลก และมีผู้อ่านข่าวจำนวนมาก

17. ในการเขียนคำถามลงในกลุ่มข่าวจะต้องส่งลงในกลุ่มที่ตรงกับปัญหาที่เขียนนั้น และ เมื่อจะตอบก็ต้องให้ตรงประเด็น

18. ในการบอกรับข่าวด้วย Mailing List และมีข่าวเข้ามาจำนวนมากทางอีเมลล์ จะต้องอ่านข่าวและ โอนมาไว้ที่เครื่องตน (พีซี) หรือลบออกจาก เมล์บ็อก และหากไม่อยู่หรือไม่ได้ เปิดดูจดหมายเกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ จะต้องส่งไปบอกยกเลิกการรับเพื่อว่าจะได้ไม่มีจดหมาย ส่งเข้ามากร จรรยาบรรณที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยึดถือไว้ เสมือนเป็นแม่บทแห่งการปฏิบัติเพื่อระลึก และเตือนความจำเสมอมีดังนี้

1. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือละเมิดผู้อื่น
2. ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
3. ต้องไม่สอดแนม หรือแก้ไขเปิดดูในแฟ้มของผู้อื่น
4. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการ โจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
5. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ
6. ต้องไม่คัดลอก โปรแกรมผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
7. ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเอง ไม่มีสิทธิ์
8. ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
9. ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันดีตามมาจากการกระทำ
10. ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติการมารยาท

จรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นระเบียบความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น เรื่องที่จะต้องปลูกฝังกฎเกณฑ์ของแต่ละเครือข่ายจึงต้องมีการวาง ระเบียบเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีระบบ และเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน บางเครือข่ายมีบทลงโทษที่ชัดเจน เช่น หากปฏิบัติเช่นไรจะถูกตัดชื่อออกจากการเป็นผู้ใช้เครือข่ายอนาคตของการใช้เครือข่ายยังมีอีกมาก จรรยาบรรณจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สังคมสงบสุข และหากตรละเมิดรุนแรงกฎหมายก็จะเข้ามามี บทบาทได้เช่นกัน

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

เรวดี คงสุภาพกุล (2538, บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ การเรียนรู้การใช้บริการ วัตถุประสงค์การใช้เพื่อติดต่อความบ่อยในการใช้ระบบ การค้นคว้างานวิจัย ข้อมูลวิชาการ การค้นคว้าข้อมูลนักศึกษาการคุยกับเพื่อนและวิธีการค้นคว้าข้อมูลการมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความบ่อย ในการใช้ระบบการใช้งานเท่าที่ศึกษามา การค้นคว้าเพิ่มเติมที่ห้องเรียน และการค้นคว้าข้อมูลที่บ้าน และปริมาณการใช้ค้นข้อมูล นิสิตนักศึกษามีปริมาณการใช้มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติต่อระบบอินเทอร์เน็ตเป็นค่าความสัมพันธ์ที่ต่ำหรือที่เรียกว่าไม่มีความสัมพันธ์ คือ นิสิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบเป็นอย่างดีเชื่อมโยงถึงทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อระบบอินเทอร์เน็ตความถี่ในการใช้ระบบพบว่าความบ่อยในการใช้ระบบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างสถาบันกับเพื่อนต่างประเทศ การค้นคว้าเพื่อศึกษาต่อ พิมพ์จดหมายข่าว งานมัลติ-มีเดีย และการชักชวนให้เพื่อใช้ระบบการค้นคว้างานวิจัยข้อมูลวิชาการมีความสัมพันธ์กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ การค้นคว้าเพื่อศึกษาต่อ การค้นคว้า ข้อมูลห้องสมุดมีความสัมพันธ์กับการค้นคว้าเพื่อศึกษาต่อ การอ่าน ข่าวหาความรู้เพิ่มเติม

เพ็ญทิพย์ จิรพินธุสรณ์ (2539, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารผ่านมวลง และอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่าการแสวงหาข่าวสาร ของนักศึกษา และบุคลากร เป็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนในด้านต่าง ๆ คือ การค้นคว้าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บันทึกลงตามลำดับ

คมกริช ทักษิพา (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมปลายในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อโรงเรียนไทย พบว่า

1. พฤติกรรมก่อนการใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต และเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตจากกลุ่มเพื่อน ใช้เพื่อความบันเทิง และประโยชน์ทางการศึกษานักเรียนสายวิทยาศาสตร์เรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากการอ่านหนังสือและค้นคว้าด้วยตนเอง

2. พฤติกรรมระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงโดยเข้าเว็บภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสารนักเรียนสายศิลป์เข้าเว็บบันเทิงใช้บริการสนทนาออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารมากกว่านักเรียนสายวิทยาศาสตร์ นักเรียนต่างจังหวัดเข้าเว็บเพื่อหาความรู้มากกว่านักเรียนในกรุงเทพและส่วนใหญ่

ใช้ร่วมกับเพื่อน

3. พฤติกรรมหลังการใช้อินเทอร์เน็ตได้รับความเพลิดเพลิน และความรู้และมีเพื่อนใหม่มากขึ้นจากการใช้อินเทอร์เน็ตนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษานักเรียนสายศิลปศาสตร์ได้รับความเพลิดเพลินจากการใช้มากกว่าสายวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนต่างจังหวัดนำความรู้ที่ได้จากอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ในการศึกษามากกว่า

4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียนลักษณะของผู้เรียนและวิธีการการเรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับปริมาณวัน และช่วงเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนปัจจัยทางการสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียน และทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

อรพิน จิรวัดนศิริ (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาปริญญาโทศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐ และเอกชนใน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ปริญญาโทมหาวิทยาลัยรัฐ และเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะ ประชากรพบว่าอายุและอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์จากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยผู้ที่มี อายุน้อยมีแนวโน้มในการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ที่มีอายุมากไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆสำหรับตัวแปรด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ถ้าเป็นการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ เพื่อการศึกษา นอกจากนี้ปัจจุบันภายนอกอื่น ๆ ได้แก่ ความเป็นเจ้าของสื่อ และทักษะการใช้สื่อ ซึ่งผู้ที่มีโอกาสเป็นเจ้าของสื่อ หมายถึง มีเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตและมีเลขที่ IP Address ใช้ส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่อมหาวิทยาลัยรัฐใช้ประโยชน์ จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา มากกว่าด้านอื่น ๆ ในขณะที่นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยเอกชนใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ด้านอื่น ๆ มากกว่าเพื่อการศึกษา ส่วนการ ได้รับประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยและเอกชนได้ รับประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกันและเป็นการได้รับประโยชน์เพื่อศึกษาค่อนข้างมากโดยเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นฐานข้อมูล การศึกษาที่กว้างและหลากหลาย

ทศพร วทานิยานนท์ (2542, บทคัดย่อ) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานครผลการ ศึกษา พบว่าในการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน กับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษมาตรฐานพื้นฐานพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 สามอันดับแรก ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านตนเอง การใช้ประโยชน์

อิเล็กทรอนิกส์ การสืบค้นข้อมูล พัฒนาทักษะการอ่าน/การเขียนภาษาอังกฤษ และพบพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามอันดับแรก ได้แก่ นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตกับเพื่อน การใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านเพื่อ การใช้อินเทอร์เน็ต ของกลุ่มข่าว

เสกสรร สายสีสด (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาอาจารย์และผู้บริหารสถาบันราชภัฏอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจารย์ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตด้านฐานข้อมูลทางการศึกษา ส่วนผู้บริหารใช้อินเทอร์เน็ตด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด

อมลยา ศิริชนะ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ ทักษะ และการใช้ประโยชน์ จากอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนดีเด่นด้านการส่งเสริมกิจกรรมอินเทอร์เน็ต ตามโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย พบว่าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี และ โรงเรียนเซนต์จอห์น มีนโยบายที่สอดคล้องกัน ในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในโรงเรียนเพื่อช่วยยกระดับการศึกษาของนักเรียนในด้านการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตนั้นทั้งสองโรงเรียนได้บรรจุการสอนอินเทอร์เน็ตไว้ในชั่วโมงเรียนคอมพิวเตอร์ และจัดกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตด้วยความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ กับทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตแต่ค่าความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับที่ต่ำความรู้เกี่ยวกับ อินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ต ทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ค่าความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับที่ต่ำ ทัศนคติที่มีค่าอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จาก อินเทอร์เน็ต ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำให้เป็นคนทันสมัยในยุคสังคมสารสนเทศเพื่อติดต่อสื่อสาร และเพื่อความบันเทิง

จารุมนต์ ไข่มุขพร (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจระบบเครือข่ายของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พบว่านิสิตมีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายในระดับปานกลางส่วนใหญ่ใช้เพื่อความบันเทิงการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ด้านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

นารีรัตน์ สุวรรณวาริ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนิสิตระดับอุดมศึกษา พบว่านิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการเอื้อประโยชน์ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมด้านการละเมิดส่วนบุคคลไม่ชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม เล่นการพนันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อยไม่มีพฤติกรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยบนเครือข่าย นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงและการติดต่อ สื่อสาร นักศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

สุจินดา กิจการเจริญสิน (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การใช้ระบบสื่อสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้บริการระบบสื่อสารไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ในกรุงเทพมหานครพบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-35 ปี และใช้ที่ทำงานในระดับมากที่สุดใช้ เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อนมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง

ชาตริส การะเวก (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้อินเทอร์เน็ต จากที่บ้านโดยใช้บัญชีใช้อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยที่ตนศึกษาอยู่ได้รับความรู้เกี่ยวกับ อินเทอร์เน็ตจากการศึกษาด้วยตนเอง และเปิดรับเนื้อหาด้านบันเทิงเพื่อท่องเว็บไซต์มีการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษาติดตามกำหนดการ และข่าวสารของสถานศึกษา ใช้ด้านธุรกิจส่วนตัว และติดต่อ สื่อสารกับคนรู้จัก เพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

กิตติยา ขุมทอง (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าเพศชายมีพฤติกรรมการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างจากเพศหญิง นิสิตชั้นปีที่ 2 มีการใช้งานข้อมูลออนไลน์มากกว่า ชั้นปีที่ 4 และนิสิตชั้นปีที่ 1 มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าชั้นอื่นๆ

ยอดชาย โคตรฐน (2546, บทคัดย่อ) การศึกษาปัจจัยบางประการ ที่สัมพันธ์กับความ พึงพอใจในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัด ฉะเชิงเทรา พบว่าค่านำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อความพึงพอใจ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านการยอมรับนวัตกรรมส่งผล ต่อความพึงพอใจในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้าน ความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ส่งผลต่อความพึงพอใจ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รูสเซท (Russet, 1992, Abstract) ได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการใช้ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีพบว่าการจัดการเรียนการสอนสมควรจะมีการ บูรณาการเทคโนโลยีการศึกษาเข้าไปในหลักสูตรการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาผ่านไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์นักศึกษาสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ

แดเวนพอร์ท (Davenport, 1995, Abstract) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการ ใช้อินเทอร์เน็ตในกิจกรรมห้องเรียน และให้เพื่อพัฒนาการทำงานของนักการศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาในรัฐ Tennessee พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่งคือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์การใช้โกลฟ์ในการ ค้นหาข้อมูล เป็นต้น และอีกตัวแปรหนึ่งคือทัศนคติในการเข้ารับการอบรมการใช้เครือข่าย

อินเทอร์เน็ตเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในกิจกรรมห้องเรียน และพัฒนาการทำงาน

งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและบริการบนอินเทอร์เน็ต

สุนิสา เหลืองสมบูรณ์ (2537, บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สังกัดสถาบันอุดมศึกษาพบว่า บริการที่นิยมใช้มากที่สุด คือ บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โอนย้ายแฟ้มข้อมูลการสนทนา ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตการใช้เครื่องระยะไกลการบริการข่าวสาร และการบริการ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวิจัย และพัฒนา และใช้ในการประชุมทางวิชาการน้อยที่สุด

พจนารถ ทองคำเจริญ (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่าประเภทบริการที่อาจารย์ และนิสิตใช้ประโยชน์ทางการศึกษาบ่อยที่สุด คือการสืบค้นข้อมูลจดหมายอิเล็กทรอนิกส์การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และการขอเข้าใช้เครื่องระยะไกลตามลำดับ

มัทฐพล อรุณสวัสดิ์ (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการใช้บริการปัญหา และความต้องการใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายทางองค์กรมหาวิทยาลัย ภายใต้โดเมนเน็ตเสิร์ฟ พบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ของคณะซึ่งต่อตรงกับศูนย์บริการ โดยติดต่อผ่านระบบวินโดว 95 ผู้ใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดรองมา คือ การค้นหาข้อมูลข่าวสารปัญหาที่พบได้มากที่สุดคือการสื่อสารที่มีความเร็วต่ำศูนย์บริการจัดซื้อผู้ส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มคู่สายโทรศัพท์เพื่อติดต่อกับศูนย์บริการ และเพิ่มความเร็วในการเชื่อมต่อในระดับ มากที่สุด

อรุณญา ม้าลายทอง (2539, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสาร และการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานในกลุ่มบริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาพบว่าอายุ ระดับการศึกษาระยะเวลาที่ใช้การสื่อสาร ระบบเครือข่าย และความถี่ในการเข้ารับการสัมมนาอภิปรายหรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างต่อการยอมรับการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อ มากที่สุด คือ สื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงาน

สมคิด เลิศพิริยะประเสริฐ (2540, บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม และทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักธุรกิจกลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาในกลุ่มนี้ใช้ในด้านความบันเทิง สนทนา หรือ เล่นเกมมากที่สุด

สุธิภา แสันทอง (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรกับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีการยอมรับ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพ และปริมณฑลจำนวน 335 คน ผลการศึกษาพบว่าอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน 5 อันดับแรก คือ การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสอนมีความคุ้มค่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการเรียนการสอนมีความสะดวกในการนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน และสามารถสืบค้นได้ไม่จำกัด การใช้บริการสืบค้นข้อมูล

เพ็ญภา จวนชัยนาท (2541, หน้า 181-185) ศึกษาสภาวะการใช้และการส่งเสริมการใช้สารสนเทศจากระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา :กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่สำนักคอมพิวเตอร์รองรับมา คือคณะและที่บ้นน้อยที่สุดวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อสืบค้นข้อมูล สนทนาแบบโต้ตอบใช้เพื่อการศึกษา และบันเทิง

หรรษา วงศ์ธรรมกุล (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่านักศึกษามีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั่วไปอยู่ในระดับไม่สูงแต่มีความพึงพอใจจากการใช้สูง

วิญญู โพธิ์ประสาธ (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าความแตกต่างทางประชากร และสถานะทางสังคมของครูและนักเรียนมีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกันแต่การใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันจะมีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกัน และการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันส่วนนักเรียนที่มีสถานะโรงเรียนแตกต่างกันจะมีการยอมรับเทคโนโลยี และการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีสถานะโรงเรียนแตกต่างกันจะมีการยอมรับเทคโนโลยี และการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันการยอมรับเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ จากเครือข่ายโรงเรียน และการยอมรับเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายของครูและนักเรียน

จตุพร ปักกระกะ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนด้านการให้บริการการศึกษาด้านการใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต SKint ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยด้านการใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ด้านการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) อยู่ในระดับได้รับการมากที่สุด รองลงมาด้านการบริหารการศึกษาส่วนด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการให้บริการการศึกษาจากระบบเครือข่าย SKint ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีและไม่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แมดดักซ์ (Maddux, 1994, pp. 37-42) ได้ศึกษาถึงปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่าผู้นำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษาในรูปของข้อมูลข่าวสารคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ และความเป็นประโยชน์ทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม ต้องมีการตรวจตรวจปัญหาบางอย่างก่อนที่จะตัดสินใจนำมาใช้ทางการศึกษารวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับความพอใจเพียงของซอฟต์แวร์ การดูแลการใช้ระบบเทคนิควิธีการนำมาใช้และหลักสูตรที่รองรับ

โมไฮเอดิน (Mohaiaidin, 1996, Abstract) ศึกษาประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตต่อนักศึกษามาเลเซียที่อยู่ในต่างประเทศพบว่านักศึกษาชายมีแนวโน้มใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่านักศึกษาหญิง และใช้อินเทอร์เน็ตตั้งแต่การลงทะเบียนบริการที่ใช้มากที่สุด คือบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ คราเวนเนอร์ (Cravener, 1997, Abstract) ศึกษาในเรื่องการเลือกสื่อเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาในการศึกษามุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเด่นด้านจิตวิทยาของนักศึกษากับการเลือกวิธีการสื่อสารแบบเผชิญหน้า หรือการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษา พบว่านักศึกษาที่เรียนในสถาบันการศึกษาแบบศึกษาในชั้นเรียนหรืออาจารย์ในห้องพักมีการใช้ประโยชน์จากการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์มาก นักศึกษาที่มีลักษณะไม่ชอบพูดในชั้นเรียนหรือไม่พบอาจารย์ในห้องพักมีแนวโน้มที่จะไม่มีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ด้วยเช่นกัน

ชูเมคเกอร์ (Shoemaker, 1997, Abstract) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตระดับโรงเรียนในรัฐมิชิแกน พบว่าปัจจัยที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ การวางแผนการใช้เทคโนโลยี

แคร่ (Carr, 1999, Abstract) ศึกษาแนวโน้มการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาทางไกลกับการเรียนด้วยตนเอง และสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย พบว่าอาจารย์สนใจการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนในระดับสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอน

เวน (Wen, 2000, Abstract) ศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ตเต็มรูปแบบ และการประเมินรูปแบบการเรียนรู้คุณลักษณะส่วนตัวบางประการของนักศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนอินเทอร์เน็ตจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาที่มีทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำกว่า

โรเบิร์ต (Robert, 2004, Abstract) ศึกษาวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัยของนักเรียนจากการสำรวจและสอบถามผู้เชี่ยวชาญในการใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 156 คน วิธีที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ต ได้อย่างปลอดภัยจากสื่อที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตพบว่าควรใช้การจัดการ โดยนโยบายของสถานศึกษาและความมีหน่วยงานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตภายในโรงเรียนก่อนที่จะนักเรียนจะใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนเขต สพท.1 ชลบุรี ว่ามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างไรบ้าง เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้มีสภาพความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอน ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนซึ่งจะยังผลให้เกิดการพัฒนาารูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต